

Δεν ξαναπιάνει φωτιά εκείνο που έγινε στάχτες; Η Υεμένη και η νέα φάση της διάλυσης της Μέσης Ανατολής

1. Η Υεμένη «έξω από το στενό πλαίσιο της ανθρώπινης λογικής» (omg και tría lol)

Δεν έφτανε που τα τελευταία χρόνια οι πρωτοκοσμικοί χρειάστηκε να μάθουν μέσω ταχύρυθμων τηλεοπτικών μαθημάτων ότι κάπου στον πλανήτη υπάρχουν το Ιράκ, το Αφγανιστάν, ο Λίβανος και η Συρία. Τώρα τελευταία μπλέξανε και με την Υεμένη! Εδώ οι γεωγραφικές μας γνώσεις φτάνουν στα θλιβερά τους όρια: αν γινόταν γκάλοπ με ερώτηση «πού είναι η Υεμένη», η απάντηση «Αφρική» θα έπαιρνε 40% και το «δεν ξέρω, δεν απαντώ» άλλα 20. Όσο για το τι γίνεται εκεί, άσε, μην τα ρωτάς. Τα σχετικά άρθρα ξεκινούν με μηδενιστικές διαπιστώσεις του είδους «η κρίση στην Υεμένη ξεφεύγει από το στενό πλαίσιο της ανθρώπινης λογικής»,¹ συνεχίζουν με τη σύγκρουση «σιιτών-σουνιτών» και κανείς δεν ξέρει πώς καταλήγουν, γιατί κανείς δεν τα διαβάζει μέχρι το τέλος.

Έχουμε μια υποψία ότι, όσον αφορά το θέμα της Υεμένης, οι αναγνώστες μας υπέκυψαν στον συνδυασμό αδιαφορίας και αδυναμίας κατανόησης που αποτελεί τον αρχικό στόχο των σελίδων με την επικεφαλίδα «εξωτερικά». Κατανοητό· και σε εμάς συνέβη ακριβώς το ίδιο, αλλά σφίξαμε τα δόντια, διπλοπατήσαμε το εικονίδιο της βάσης δεδομένων που με κόπο κατασκευάζουμε και θα ξεκινήσουμε περιγράφοντας την κατάσταση της Υεμένης όπως παρουσιάζεται στον ημερήσιο Τύπο. Αν κατά τη διάρκεια της περιγραφής βαρεθείτε τη ζωή σας, προσπεράστε την ενότητα και συνεχιστέ-όπως θα ανακαλύψουμε παρακάτω, υπάρχουν πολύ πιο ενδιαφέρουσες οπτικές γωνίες για να κοιτάξει κανείς το ζήτημα «Υεμένη».

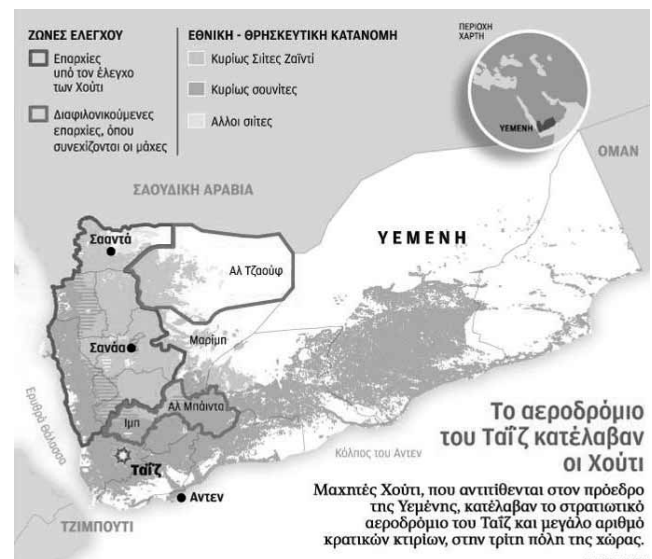
Παρόλ' αυτά, θα πρέπει να ξεκινήσουμε από μια κάποια αρχή. Ας πούμε ότι η αρχή είναι το Φθινόπωρο του 2001 και η προετοιμασία της αμερικανικής επίθεσης στο Αφγανιστάν. Καθώς ήδη από τότε ήταν σαφές ότι η ιστορία με το κυνήγι της τρομοκρατίας δεν θα σταματούσε στο Αφγανιστάν, η Υεμένη βρέθηκε να συμμετέχει στην σχετική αθρογραφία με τρόπο που δεν θα ευχόταν κανείς ούτε στον χειρότερο εχθρό του: ως «η πρώτη χώρα [μετά το Αφγανιστάν] που θα αντιμετωπίσει την οργή της Ουάσιγκτον».² Εν τω μεταξύ, η σταθερότητα της Υεμένης δεν ήταν ακριβώς μετόν αρμέ. Μόλις δέκα χρόνια πριν, το 1990, η Υεμένη είχε ενωθεί έπειτα από την ψυχροπολεμική της διαίρεση σε «μαρξιστική» και «της ελεύθερης αγοράς», όπως ακριβώς είχε ενωθεί και η Γερμανία (πλάκα κάνουμε). Αρχηγός της ενωμένης Υεμένης ήταν ο Αλί Αμπντουλάχ Αλ Σαλέχ, δικτάτορας του βόρειου κομματιού με σαουδαραβική υποστήριξη ήδη από το 1978. Η καριέρα του Σαλέχ τού είχε από νωρίς εξασφαλίσει το παρατσούκλι «αυτός που χορεύει στα κεφάλια των φιδίων».³ Από το 2001 και μετά, για να μην υπάρχει αμφιβολία περί της ταυτότητας των φιδίων, ο Σαλέχ παράτησε τρέχοντας τον έως πρότινος καρδιακό σύμμαχο και φίλο Σαντάμ Χουσεΐν, διατήρησε τη συμμαχία του με τις ΗΠΑ και τη Σαουδική Αραβία και κατόρθωσε να παραμείνει στην εξουσία τα επόμενα δέκα χρόνια καθώς ολόκληρη η περιοχή της Μέσης Ανατολής παραδινόταν στο χάος με τον τρόπο που όλοι γνωρίζουμε.⁴

Ο Σαλέχ χόρεψε όσο καλύτερα μπορούσε. Ανέχθηκε ή κανόνισε επιθέσεις του κράτους της Σαουδικής Αραβίας στο εσωτερικό της Υεμένης αρκετές φορές, με πιο πρόσφατη το 2009, πάντα για το κυνήγι της «Αλ Κάιντα της Αραβικής χερσονήσου». Χρησιμοποίησε αμερικανικά και σαουδαραβικά όπλα και εκπαίδευση για να επιτεθεί στρατιωτικά στην σιιτική μειονότητα στο Βορρά της Υεμένης έξι φορές από το 2004 έως το 2010. Ήδη από την πρώτη του πολεμική επέμβαση στο Βορρά της Υεμένης το 2004, ο Γητευτής των Φιδιών είχε κατορθώσει να εξοντώσει τον Χουσεΐν αλ Χούθι, ιδρυτή της σιιτικής πολιτικοθρησκευτικής οργάνωσης των «Χούθι» που τόσο απρόσμενα ξεπήδησαν τελευταία στην επικαιρότητα επελαύνοντας στην πρωτεύουσα της Υεμένης «με ιρανική υποστήριξη», αν πιστέψουμε τα αντικειμενικά μμε του δυτικού κόσμου.⁵

Η παράσταση έλαβε προσωρινά τέλος το 2011. Η «Αραβική Άνοιξη»

χτύπησε την Υεμένη με ιδιαίτερη σφοδρότητα. Ο αλ Σαλέχ, πρώτα σκότωσε κάποιες εκατοντάδες διαδηλωτές. Έπειτα είδε τον στρατό να διασπάται και το ένα μισό να στρέφεται εναντίον του, εξέλιξη ιδιαίτερως περίπλοκη, αφού, σε κάποια φάση, των «διαδηλωτών» ηγούνταν κάποιος στρατηγός των τεθωρακισμένων.⁶ Το Καλοκαίρι του 2011 έγινε στόχος βομβιστικής επίθεσης που τον άφησε σηματοδεδεμένο για πάντα, πράγμα που μας αποδεικνύει ότι οι κακοί δικτάτορες των ταινιών Τζέιμς Μποντ είναι βγαλμένοι απ' τη ζωή. Με λίγα λόγια, οι διασπαστικές τάσεις της Υεμένης κορυφώθηκαν και ο επί 32 χρόνια πρόεδρος Αλ Σαλέχ τελικά συμφώνησε, υπό σαουδαραβική πίεση, να παραδώσει την εξουσία στον έως τότε αντιπρόεδρό του, Αμπντ Ραμπού Μανσούρ Χάντι· οι Ιζνογκούντ του κόσμου τούτου δεν είναι εσαεί καταδικασμένοι στην αποτυχία.⁷

Από τότε, η Υεμένη ελάχιστα απασχόλησε την επικαιρότητα, μέχρι την θεαματική της ανάδειξη στον ρόλο του τόπου εκπαίδευσης των τζιχαντιστών τρομοκρατών που επιτέθηκαν στο Σαρλί Εμπντό τον Ιανουάριο του 2015. Ταυτόχρονα, τυχαία ή όχι, το Φθινόπωρο του 2014 «οι σίτες αντάρτες, οι Χούθι» είχαν βγει από τα σκοτάδια της ανυπαρξίας, ακριβώς όπως και το ISIS πριν από αυτούς: σαν να είχαν γεννηθεί εκ του μηδενός.⁸ Με κάποιον ανεξχνιάστο τρόπο, τα νεογέννητα, που όμως βρίσκονταν σε πόλεμο με το κράτος της Υεμένης από το 2004, κατόρθωσαν μέσα σε λίγους μήνες να καταλάβουν την πρωτεύουσα της Υεμένης, Σανάα, να εκδιώξουν τον Χάντι-Ιζνογκούντ και να καταλάβουν ολόκληρο το δυτικό κομμάτι της Υεμένης. Η αποτελεσματικότητά τους εξηγείται καλύτερα όταν μαθαίνουμε ότι στο πλευρό των Χούτι βρίσκεται ο ακαταπρόνοητος Γητευτής των Φιδιών Αλ Σαλέχ (τώρα και με παραμόρφωση) και μαζί του, για κάποιο λόγο, σημαντικό κομμάτι του στρατού της Υεμένης.⁹ Η κατάσταση της Υεμένης ως έχει αυτή τη στιγμή παρουσιάζεται στον χάρτη 1:

Χάρτης 1: Η διάλυση της Υεμένης

Το κράτος της Σαουδικής Αραβίας δεν έμεινε άπραγο μπροστά σε ετούτε την απρόσμενη πλημμύρα αποσταθεροποιητικής βίας. Ενώ το Φθινόπωρο του 2014 παρέμενε «άγνωστο ποιοι είναι οι δεσμοί που συνδέουν τους αντάρτες Χούθι και την Τεχεράνη»,¹⁰ στους μήνες που ακολούθησαν η σχέση των Χούθι με το Ιράν επιβεβαιώθηκε στα γρήγορα, οι Χούθι βρέθηκαν «εξοπλισμένοι με ιρανικά όπλα» και η Σαουδική Αραβία μάζεψε 150 (εδώ οι εκτιμήσεις ποικίλλουν) από τα F-16 που τόσα χρόνια αγοράζει από τις ΗΠΑ, βρέθηκε να ηγείται μιας συμμαχίας που «μοιάζει με αραβικό NATO» και στις 25 του Μάρτη που μας πέρασε ξεκίνησε αεροπορικές επιδρομές στην Υεμένη. Στο φόντο, το σαουδαραβικό κράτος ισχυρίζεται ότι ετοιμάζει έναν στρατό 150.000 ανδρών για χερσαία επέμβαση στην Υεμένη.¹¹ Ο καταποτιστικός χάρτης 2 προορίζεται για χρήση από τη σπάνια περίπτωση αναγνώστη που με κάτι τέτοια ψιλομπερδεύεται.

ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ

μακροσκελε
ίσαπόψεις
εμικρούλες
φωτό
)

Η ΣΟΥΝΙΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ «ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ»

Χάρτης 2: Η χαρτογραφική απεικόνιση της «σουνιτικής συμμαχίας» που επιτίθεται στην Υεμένη, μπορεί, αν μη τι άλλο, να χρησιμεύσει και για να πάρουν μια ιδέα οι άσχετοι περί του πού ακριβώς βρίσκεται η Υεμένη. Η Ελλάδα λείπει, αλλά ευτυχώς αυτή όλοι γνωρίζουμε πού ακριβώς βρίσκεται.

Σε περίπτωση, από την άλλη, που έχει απομείνει κάποιος που θεωρεί πως όλα ετούτα είναι απλά, ας σουμάρουμε όσα λέγονται στις εφημερίδες σχετικά με την Υεμένη. Λοιπόν: το κράτος της Σαουδικής Αραβίας ηγείται μιας «σουνιτικής συμμαχίας» που επιτίθεται στον (επίσης σουνιτικό) στρατό της Υεμένης. Ο στρατός της Υεμένης που βρίσκεται υπό τον έλεγχο του Γητευτή των Φιδιών, αλ Σαλέχ, έχει συμμαχήσει με τους «σιίτες Χούθι», παρότι ο αλ Σαλέχ ευθύνεται για τον θάνατο του ιδρυτή των Χούθι το 2004. Οι «σιίτες Χούθι» υποτίθεται ότι εξοπλίζονται από το Ιράν, αλλά το κομμάτι του σουνιτικού στρατού της Υεμένης που πολεμάει δίπλα στους Χούθι είναι βέβαιο ότι έχει εξοπλιστεί την προηγούμενη δεκαετία με όπλα από την Σαουδική Αραβία για να χτυπήσει τους Χούθι. Οπότε το σαουδαραβικό κράτος χρησιμοποίησε τα όπλα που αγόρασε από τις ΗΠΑ για να χτυπήσει έναν στρατό εξοπλισμένο με όπλα από το σαουδαραβικό κράτος.

Επειδή ο αμπερδευτος αναγνώστης μας μπορεί να επιμενεί ότι όλα τούτα είναι απλά, ας εξετάσουμε και την πολιτική των ΗΠΑ στην περιοχή. Οι ΗΠΑ επιτέθηκαν στο Ιράκ την Άνοιξη του 2003. Το αποτέλεσμα, μας λένε δώδεκα χρόνια μετά, ήταν, από τη μια η μετατροπή του Ιράκ σε σιιτικό κράτος και σύμμαχο του Ιράν και από την άλλη η ανάδυση ενός νέου μεγάλου εχθρού των ΗΠΑ στην περιοχή, του σουνιτικού «ισλαμικού κράτους». Προφανώς δηλαδή οι Αμερικάνοι πάλι μαλακία κάνανε και τώρα που μιλάμε προσπαθούν να συμμαζέψουν τα ασυμμάζευτα. Στο μέτωπο του Ιράκ, το κράτος των ΗΠΑ βοηθάει λέει την σιιτική συμμαχία Ιράν-Ιράκ να χτυπήσει τους σουνίτες τζιχαντιστές του ISIS.¹² Νότια, στην Υεμένη, το κράτος των ΗΠΑ βοηθάει τη σουνιτική Σαουδική Αραβία να χτυπήσει τους σιίτες «Χούθι» που εξοπλίζονται από το Ιράν. Βορειοδυτικά, στη Συρία, το κράτος των ΗΠΑ έχει λέει αρχίσει να σκέφτεται μήπως ο φίλος του Ιράν και της Χεζμπολάχ κύριος Άσαντ δεν είναι τελικά και τόσο κακός. Τη στιγμή που το κράτος των ΗΠΑ πολεμάει το Ιράν σε ένα μέτωπο και το βοηθάει σε καναδυό άλλα διπλάνα, στήνει και κάτι «διαπραγματεύσεις για τα πυρηνικά του Ιράν», οι οποίες «στέφονται με επιτυχία». Μόνο που κατά τη διάρκεια της «επιτυχίας», το κράτος των ΗΠΑ τσακώνεται με το παραδοσιακό συμμαχικό κράτος του Ισραήλ, που καθόλου δεν γουστάρει Ιρανούς με πυρηνικά.¹³

Όπως καταλαβαίνετε, όλα ετούτα βρίσκονται «έξω από το στενό πλαίσιο της ανθρώπινης λογικής». Πράγματι, στενό το πλαίσιο. Η «ανθρώπινη λογική» γύρω από τους διακρατικούς ανταγωνισμούς στήνεται μεν με σχέδιο από τα αφεντικά και τους υπαλλήλους τους, ταυτόχρονα όμως έχει εύφορο έδαφος: στερεότυπα και κοινοτοπίες, πατριωτισμό, αφελέστατο και βολικό ανθρωπομορφισμό και φυσικά οκνηρία, συλλογική και ατομική τεμπελιά και βαρεμάρα με το καντάρι. Πράγματι, καλύτερα να χάφτει κανείς αμάσητα τα περί «εμφυλίου σουνιτών και σιιτών» και «ανίκανων αμερικάνων» απ' το να κάνει την δουλειά που απαιτείται ώστε ο κόσμος των αφεντικών να αρχίσει να βγάζει νόημα.

Όπως θα έχουν καταλάβει οι αναγνώστες αυτής της στήλης, εμείς καθόλου δεν ψηνόμαστε με την «ανθρώπινη λογική» όπως την στήνουν τα αφεντικά και οι υπάλληλοί τους. Κι έτσι, αφού φάγαμε χίλιες εξακόσιες λέξεις επιδεικνύοντας την διανοητική κατάσταση στην οποία θα βρισκόμασταν δίχως τα εργαλεία που χρησιμοποιούμε σε αυτή τη στήλη, ήρθε η ώρα να αρχίσουμε ξανά να βγάζουμε νόημα.

2. Εκλογές στο Ιράκ

Ο Ιωάννης Λουκάς, καθηγητής στη σχολή ναυτικών δοκίμων, κρυφός θαυμαστής του Αδόλφου Χίτλερ και αστέρας της εγχώριας γεωπολιτικής κατά την δεκαετία του '90, έγραψε το βιβλίο με τίτλο *Η Γεωπολιτική* το 2000. Εκεί, έπειτα από 348 σελίδες χρήσιμων παρατηρήσεων σχετικά με τον τρόπο σκέψης των αφεντικών, ο Λουκάς εξήγησε την γεωπολιτική ισορροπία της Μέσης Ανατολής ως εξής:

Αν φανταστούμε όλη τη Μέση Ανατολή ως μια θόλο γοτθικού ρυθμού της οποίας οι τρεις «νευρώνες», κατά τη γλώσσα της αρχιτεκτονικής,

είναι το Ιράν, η Σαουδική Αραβία και η Τουρκία, το Ιράκ παίζει τον ρόλο της «κλείδας του θόλου» η οποία, επειδή αποτελεί το πεδίο όπου συγκλίνουν οι αντίρροπες δυνάμεις που ενεργοποιούνται στο συνολικό οικοδόμημα, συγκρατεί «εν τάξει» όλα τα επιμέρους στοιχεία της κατασκευής. (...) αυτή την προνομιακή θέση της «κλείδας του θόλου» το Ιράκ δεν πρόκειται να τη χάσει ούτε στην περίπτωση ακρωτηριασμού του προς το Βορρά (δημιουργία κουρδικού κράτους) ούτε ακόμα και σε περίπτωση απώλειας του σιιτικού Νότου (...).¹⁴

Δεν είναι παράξενο που τρία χρόνια πριν από την εισβολή των ΗΠΑ στο Ιράκ ο Λουκάς είχε υπ' όψη του το ενδεχόμενο διαμελισμού του Ιράκ σε τουλάχιστον τρία μέρη. Όπως έχουμε αναφέρει ξανά, ήδη από τον πρώτο «Πόλεμο του Κόλπου» το κράτος των ΗΠΑ είχε επιβάλει στο Ιράκ αεροπορικό αποκλεισμό, με τον τρόπο που φαίνεται στον χάρτη 3.

Χάρτης 3: Απαγόρευση πτήσεων πάνω από το Ιράκ, 1991-2003. NFZ σημαίνει «No Flying Zone».

Αυτός ο αεροπορικός αποκλεισμός στερούσε από το ιρακινό κράτος μέρος της εθνικής κυριαρχίας του, ειδικά στο βόρειο τμήμα όπου κατοικούσαν οι Κούρδοι του Ιράκ. Δηλαδή βοηθούσε τους Κούρδους του Ιράκ να στήσουν τις δικές τους δομές «τοπικής αυτοδιοίκησης» που αποτελούσαν το πρόπλασμα κάποιοι κουρδικού κράτους. Ταυτόχρονα ωθούσε τους Κούρδους που ζούσαν ως μειονότητα στο υπόλοιπο Ιράκ να μετακινηθούν προς τα βόρεια, όπου δεν θα αποτελούσαν πλέον μειονότητα και θα απομακρύνονταν από το χέρι του ιρακινού κράτους. Με άλλα λόγια, ήταν ξεκάθαρο (και προφανώς συζητιόταν στους κύκλους του κυρίου Λουκά) ότι οι ΗΠΑ κάποια στιγμή θα επεδίωκαν τη διάσπαση του Ιράκ και την δημιουργία ενός κουρδικού κράτους.

Η αναμενόμενη αμερικανική εισβολή στο Ιράκ και η μετέπειτα κατοχή της χώρας από τον στρατό των ΗΠΑ έλαβε χώρα την Άνοιξη του 2003. Όπως είδαμε στο προηγούμενο τεύχος, ο στόχος αυτής της εισβολής δεν ήταν «τα πετρέλαια» ως κρυμμένος υπόγειος θησαυρός, αλλά η έναρξη της διαδικασίας διάλυσης του Ιράκ.¹⁵ Ο τρόπος με τον οποίο μεθοδεύτηκε αυτή η διάλυση μάς είναι σχετικά άγνωστος εξαιτίας της νηπιακής διανοητικής και οργανωτικής κατάστασης του κινήματος στην Ελλάδα κατά τα πρώτα χρόνια του εικοστού πρώτου αιώνα. Σήμερα από την άλλη, μπορούμε εκ των υστέρων να διακρίνουμε ορισμένες όψεις της πολιτικής του αμερικανικού στρατού κατοχής από το 2003 και μετά: όπως έχετε προσέξει, σας τις παρουσιάζουμε τεύχος το τεύχος.¹⁶

Για να συνεχίσουμε την αποσπασματική ενασχόληση με την ιστορία της διάλυσης του Ιράκ, ας σημειώσουμε ότι μέχρι την εισβολή των ΗΠΑ, το ιρακινό κράτος ελεγχόταν από την μειοψηφία των αράβων Σουνιτών κατοίκων του, που, σύμφωνα με τη CIA, έφτανε μόλις το 18% του πληθυσμού. Εκτός από τους Άραβες Σουνίτες, ο Ιρακινός πληθυσμός περιελάμβανε Κούρδους (επίσης Σουνίτες) σε ποσοστό 20% και Άραβες Σιίτες σε ποσοστό 65%.¹⁷ Τόσο οι σιίτες Άραβες, όσο και οι Κούρδοι του Ιράκ είχαν εξεγερθεί κατά τη διάρκεια του πρώτου πολέμου του κόλπου και αμφότερες οι εξεγέρσεις είχαν καταπνιγεί «ιδιαίτερα βάνουσα» από τον ιρακινό στρατό.

Οπότε: τι κάνει ένας στρατός κατοχής (ο αμερικανικός) που θέλει να εγκαταστήσει την δημοκρατία σε περιοχές του πλανήτη με καταπιεσμένους πληθυσμούς; Μα φυσικά ελεύθερες εκλογές! Οι πρώτες πραγματικά ελεύθερες ιρακινές εκλογές δεν χρειάστηκαν πολλή προετοιμασία. Έλαβαν χώρα τον Ιανουάριο του 2005, ούτε δύο χρόνια έπειτα από την αμερικανική εισβολή. Ο αμερικανικός στρατός και οι φίλοι που είχε αποκτήσει εν τω μεταξύ στο εσωτερικό του Ιράκ, εγγυήθηκαν το αδιάβλητο της διαδικασίας, δίχως όμως να πείσουν την πάλαι ποτέ κυρίαρχη σουνιτική ελίτ. Οι πολιτικές οργανώσεις των σουνιτών δήλωσαν ότι οι εκλογές «θα αφήσουν ανοιχτή την πόρτα του κακού» και μποϊκοτάρισαν τις εκλογές.¹⁸ Η προεκλογική εκστρατεία διετάχθηκε όπως φαίνεται στην παρακάτω φωτό και οι εκλογές είχαν 58% συμμετοχή. Επίσης είχαν 44 νεκρούς σε 9 ξεχωριστές βομβιστικές επιθέσεις εναντίον εκλογικών κέντρων.

Προεκλογική εκστρατεία στο Ιράκ, Ιανουάριος του 2005.

Και τελικά ο λαός (ακριβέστερα το 58% του λαού μείον σαρανατάεσσερις), μίλησε. Το αποτέλεσμα των εκλογών ήταν συντριπτικά υπέρ των δύο σιιτικών κομμάτων που κατέβηκαν στις εκλογές, οι Σουνίτες περιορίστηκαν σε ισχνά ποσοστά, ενώ η κουρδική μειονότητα εξασφάλισε το 26% των ψήφων. Ειδικά οι Κούρδοι συμμετείχαν στις εκλογές με ιδιαίτερη ζέση. Για να επιστρέψουμε σε μια εποχή όπου οι Κούρδοι είχαν χάσει για λίγο τον τίτλο του καλύτερου φίλου του ελληνικού κράτους ανατολικά της Κύπρου, μπορούμε να παραθέσουμε τα λεγόμενα του Γιώργου Δελαστίκ της Καθημερινής, σύμφωνα με τον οποίο «οι κουρδικές αρχές, με την ανοχή των αμερικανών, μετέφεραν στο Κιρκούκ πάμπολλες δεκάδες χιλιάδες Κούρδους από άλλες περιοχές (οι Άραβες μιλούν για 200.000 άτομα, ο Economist για 100-150.000) και εντελώς παράνομα τους έβαλαν να ψηφίσουν ως δήθεν δημότες του Κιρκούκ εκδιωγμένοι από τον Σαντάμ». ¹⁹ Με την ευκαιρία, οι Κούρδοι διεξήγαγαν και ένα «άτυπο δημοψήφισμα» γύρω από το ερώτημα της δημιουργίας κουρδικού κράτους, όπου μπορούσαν να συμμετέχουν και ανήλικοι ψηφίζοντας όσες φορές θέλουν. ²⁰ Το πόσο ωφέλησαν εκείνες οι εκλογές την εμφάνιση του ιρακινού Κουρδιστάν γίνεται αντιληπτό αν ανατρέξουμε στα λόγια του άμεσα θιγόμενου, δηλαδή του τότε Υπουργού Εξωτερικών της Τουρκίας, Αμπντουλάχ Γκιουλ:

Βλέπουμε ορισμένες άφρονες εξελίξεις εκεί κάτω, γι' αυτό και εφιστούμε την προσοχή όλων στο ζήτημα, τόσο μέσα όσο και έξω από το Ιράκ... Ελπίζουμε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες θα δώσουν μεγάλη προσοχή και θα ασχοληθούν με το πρόβλημα, δεδομένου ότι οι ΗΠΑ είναι οι αρχές του Ιράκ μέχρι τώρα. Περιμένουμε περισσότερα από τις ΗΠΑ. ²¹

Είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς τι περισσότερο θα μπορούσαν να προσφέρουν οι ΗΠΑ στην υπόθεση του ιρακινού Κουρδιστάν. Όπως μάθαμε πρόσφατα άλλωστε, ο τότε αμερικανός στρατιωτικός διοικητής Βορείου Ιράκ, Χάρι Σούτε, που κανόνισε τη νοθεία, είναι σήμερα «ο κορυφαίος σύμβουλος της τοπικής κυβέρνησης των Κούρδων σε θέματα ασφαλείας» και δίνει συνεντεύξεις στον Πέτρο Παπακωνσταντίνου που διαδέχθηκε τον Γιώργο Δελαστίκ στο ψαγμένο τμήμα εξωτερικών υποθέσεων της Καθημερινής. ²² Το Κιρκούκ άλλωστε, στο οποίο έγινε η νοθεία, είναι η πετρελαιοφόρος περιοχή που πρόσφατα εμφανίστηκε στην επικαιρότητα καθώς οι «Πεσμεργκά», δηλαδή ο στρατός του ιρακινού Κουρδιστάν, την υπεράσπιζε από τη μανία του «Ισλαμικού κράτους». ²³ Το αποτέλεσμα των ιρακινών εκλογών του 2005 φαίνεται στον χάρτη 4.

Χάρτης 4: Αποτέλεσμα των ιρακινών εκλογών του Ιανουαρίου του 2005.

Εδώ με το ανοιχτό γκριζο σημειώνεται η κυριαρχία του κουρδικού κόμματος, με σκούρο γκριζο η κυριαρχία του ενός σιιτικού κόμματος και με μαύρο η κυριαρχία του έτερου σιιτικού κόμματος. Ταυτόχρονα το Ιράκ χωρίζεται στα τρία με τον

τρόπο που όλοι έχουμε συνηθίσει να βλέπουμε τελευταία. Βόρεια οι περιοχές των Κούρδων, νοτιοανατολικά οι περιοχές των Σιιτών, νοτιοδυτικά οι περιοχές των Σουνιτών. Επειδή ξέρουμε ότι αυτός ο χάρτης κάτι σας θυμίζει, βοηθάμε στην επίλυση του de ja vu υπενθυμίζοντας τον χάρτη της διάλυσης του Ιράκ, όπως κυκλοφορεί από το καλοκαίρι του 2014 (Χάρτης 5).

Χάρτης 5: Μετά που άνοιξαν «οι πόρτες του κακού»: Η κατάσταση του Ιράκ στα τέλη του 2014.

Αυτή είναι η μέχρι στιγμής πληρέστερη εφαρμογή του αμερικανικού σχεδίου διάλυσης του Ιράκ, το αποτέλεσμα του σκληρού εμφύλιου που ξεκίνησε με τις «εκλογές» του 2005. Στα βόρεια οι πρώην Κούρδοι του Ιράκ και νυν σκέτοι Κούρδοι, με κομμάτια του πρώην ιρακινού στρατού υπό τον έλεγχό τους, τη βοήθεια των αμερικανών «συμβούλων» και χρηματοδότηση από τις πετρελαιοπηγές που ήρθαν στον έλεγχό τους έπειτα από την εμφάνιση του ISIS. Στα νοτιοανατολικά, ό,τι απέμεινε από το επίσημο κράτος του Ιράκ, είναι υπό σιιτικό έλεγχο, έχει συμμαχήσει με το Ιράν και μάχεται με ISIS με τη συμμετοχή Ιρανών στρατηγών και στρατού. Στα νοτιοδυτικά, το ISIS, δηλαδή οι Ιρακίνοι Σουνίτες που άντλησαν ανθρώπινο δυναμικό από την σχεδιασμένη διάλυση της ιρακινής και της συριακής κοινωνίας από τις εκλογές του 2005 και μετά, μάχονται με όλους τους υπόλοιπους με την υποστήριξη της Σαουδικής Αραβίας και της Τουρκίας.

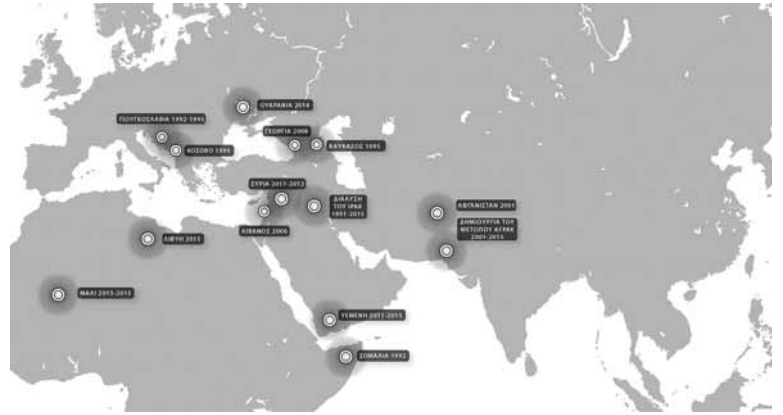
Θα πρέπει να σημειώσουμε τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από ετούτη τη σύντομη εξιστόρηση. Πρώτο: η εμφάνιση του ενός τρίτου του Ιράκ ως σιιτικού κράτους και ως σύμμαχου του Ιράν δεν είναι «αμερικανική αποτυχία». Όπως μας δείχνουν οι εκλογές του 2005, αποτελούσε τμήμα των αμερικανικών σχεδιασμών ήδη από την εισβολή του 2003. Δεύτερο: οι αμερικανικοί σχεδιασμοί για το Ιράκ δεν βασιζόνταν αποκλειστικά στην ισχύ και την αυτόνομη δραστηριοποίηση του αμερικανικού στρατού. Η διαδικασία της διάλυσης είχε τη βάση της στην εσωτερική κατάσταση του ιρακινού κράτους και της ιρακινής κοινωνίας, καθώς και στους ανταγωνισμούς των κρατών της περιοχής. Η αμερικανική εισβολή υπήρξε απλά ο καταλύτης ώστε οι προϋπάρχοντες ανταγωνισμοί να εκφραστούν όσο πιο εκρηκτικά ήταν δυνατό. Τρίτο: οι «τρεις νευρώνες» του Λουκά, δηλαδή το Ιράν, η Σαουδική Αραβία και η Τουρκία, όλοι τους είχαν συμφέροντα να επιδιώξουν γύρω από τη διάλυση του Ιράκ. Θα πρέπει τώρα να ασχοληθούμε με τους «τρεις νευρώνες» και τη συμμετοχή τους στη διάλυση της περιοχής.

3. Ο θόλος καταρρέει

Ας ξαναδοούμε τον Χάρτη 2, είναι ό,τι πρέπει γι' αυτά που θέλουμε να πούμε:

Η ιδέα της Μέσης Ανατολής ως «θόλου» με τρεις νευρώνες και κεντρικό ισορροπιστή το Ιράκ, δεν είναι του Ιωάννη Λουκά. Είναι μια ιδέα που κυκλοφορεί γενικώς μεταξύ των ειδικών της γεωπολιτικής. Σύμφωνα, για παράδειγμα, με τον πράκτορα

Χάρτης 6:
Πολεμικές Εμπλοκές από το 1990 και μετά.

της CIA με διδακτορικό στον οποίο ανατρέχουμε συχνά, η Τουρκία, η Σαουδική Αραβία και το Ιράν είναι «τα τρία πόδια της περιφερειακής ισορροπίας» της περιοχής της Μέσης Ανατολής.²⁴ Αλλά τα «πόδια» και οι «νευρώνες» είναι απλά παρομοιώσεις. Η ουσία του πράγματος είναι ότι η Σαουδική Αραβία, το Ιράν και η Τουρκία είναι τα τρία μεγαλύτερα κράτη της περιοχής από τη διώρυγα του Σουέζ μέχρι το Πακιστάν, το καθένα με σεβαστό πληθυσμό και αξιόμαχο στρατό. Αυτά τα τρία κράτη επιζητούσαν την κυριαρχία στην περιοχή το ένα έναντι του άλλου για δεκαετίες πριν από την εισβολή των ΗΠΑ στο Ιράκ. Η κατάρρευση του Ιράκ και της Συρίας σε έναν διαρκώς οξυνόμενο εμφύλιο, άλλαξε τις ισορροπίες μεταξύ των τριών μεγάλων της περιοχής. Όχι με τρόπο μονόπλευρο και οριστικό με τρόπο αμφίδρομο και δυναμικό.

Η θαλάσσια πρόσβαση του Ιράν στη Μεσόγειο και στους εκεί συμμάχους του, δηλαδή τη Συρία και τη λιβανέζικη Χεζμπολάχ ήταν πάντα προβληματική, αφού η είσοδος στη Μεσόγειο ελέγχεται από την Αίγυπτο. Μετά τη διάλυση του Ιράκ και της Συρίας, το Ιράν δυσκολεύεται να διατηρήσει και τη χερσαία του πρόσβαση στη Μεσόγειο. Το Ιράν υποστηρίζει το σιιτικό Ιράκ και τον πρόεδρο Άσαντ στον πόλεμο «εναντίον του ISIS» γιατί στην αντίθετη περίπτωση, η Σαουδική Αραβία μαζί με την Τουρκία θα εξαφανίσουν όλους τους συμμάχους του Ιράν στην περιοχή. Ταυτόχρονα το Ιράν υποστηρίζει οτιδήποτε εμφανιστεί στην περιοχή και δρα εναντίον της Σαουδικής Αραβίας. Συνεπώς πολύ θα ήθελε να μπορεί να υποστηρίξει τους Χούθι στην Υεμένη, αν και έχουμε σοβαρές αμφιβολίες περί του κατά πόσο είναι ικανό να το κάνει, δεδομένου ότι η θάλασσα από το Ιράν έως την Υεμένη ελέγχεται από τη Σαουδική Αραβία και τους συμμάχους της.²⁵

Η Σαουδική Αραβία από τη μεριά της, για ακριβώς αντίστοιχους λόγους με το Ιράν, υποστηρίζει το ISIS και επιδιώκει την καταστροφή του κυρίου Άσαντ στη Συρία. Φυσικά η Σαουδική Αραβία, δεν μπορεί να ανεχθεί ούτε υποψία αμφισβήτησης στα νότια σύνορά της. Ο κύριος Σαλέχ, που συμμετείχε με τους σιίτες Χούθι για να τα βάλει με τον αντιπρόεδρό του, προσπάθησε να εκμεταλλευτεί την αντιπαλότητα Σαουδικής Αραβίας - Ιράν εξασφαλίζοντας την υποστήριξη του Ιράν.²⁶ Όπως είπαμε όμως, αυτή η υποστήριξη είναι δύσκολο να είναι ουσιαστική. Ο κύριος Σαλέχ, πιθανόν αυτή τη φορά να χορεύει στο κεφάλι του λάθος φιδιού.

Η Τουρκία τέλος, είχε εξ αρχής πρόβλημα με τη διάλυση του Ιράκ. Όπως έχουμε πει πολλές φορές, το τελευταίο πράγμα που θα ήθελε η Τουρκία είναι η δημιουργία κάποιου «Κουρδιστάν» στα νότια σύνορά της. Οπότε η Τουρκία χρηματοδοτεί το ISIS ώστε να πολεμάει με τους Κούρδους. Η Τουρκία επιδιώκει την κατάρρευση της Συρίας και την εγκαθίδρυση εκεί κάποιου φιλικού καθεστώτος που θα θέσει ξανά υπό έλεγχο τους Κούρδους της Συρίας και θα εξασφαλίσει τα νότια σύνορα της Τουρκίας. Φυσικά αυτό το καθεστώς δεν θα πρέπει να είναι φιλοσαουδαριακό, ούτε φιλοϊρανικό, αλλά φιλοτουρκικό.

Καταλάβετε: ούτε «νευρώνες», ούτε «πόδια» υπήρχαν ποτέ στη Μέση Ανατολή. Εκείνο που υπήρχε πριν από την αμερικανική εισβολή στο Ιράκ ήταν έθνη κράτη. Και τα έθνη κράτη εξ ορισμού επιδιώκουν τα εθνικά τους συμφέροντα το ένα εναντίον του άλλου. Η διάλυση του Ιράκ ανέτρεψε την ισορροπία της περιοχής κυνηγώντας τα συμφέροντά τους, το Ιράν, η Τουρκία και η Σαουδική Αραβία εμπλέκονται όλο και βαθύτερα σε μια τριπλή σύγκρουση, ένα μικρό κομμάτι της οποίας είναι η πρόφατη διάλυση της Υεμένης. Ο καθένας επιδιώκει την αποδυνάμωση των άλλων δύο, υποστηρίζοντας κάθε μεταξύ τους σύγκρουση, και ταυτόχρονα συμμαχεί με τον ένα από τους δύο για να χτυπήσει τον τρίτο. Το αποτέλεσμα είναι όντως πολύπλοκο, πόσο μάλλον που αυτοί οι τρεις δεν παίζουν μόνοι τους. Η Ιορδανία, το Ισραήλ, η Αίγυπτος και η Ελλάδα είναι επίσης σημαντικοί παίκτες, πρόθυμοι να εμπλακούν στους κινδύνους και να απολαύσουν τα οφέλη που φέρνει μαζί της η διάλυση της Μέσης Ανατολής. Και τώρα ήρθε η ώρα για λίγη δημιουργική αυτοκριτική.

4. Οι ΗΠΑ και η διάλυση της Μέσης Ανατολής

Ο χάρτης 6 φτιάχτηκε από τους *Autonome Antifa* στα πλαίσια της εκδήλωσης «Η Στρατηγική της Ανατολικής Μεσογείου» και απεικονίζει τις πολεμικές εμπλοκές των ΗΠΑ και των εχθρών τους από το 1990 και μετά.

Πολλές φορές έχουμε υποστηρίξει ότι οι πολεμικές εμπλοκές των ΗΠΑ στα Βαλκάνια και στο νότο της ασιατικής ηπείρου από το 1990 και μετά είναι τα επιμέρους κομμάτια μίας ενιαίας στρατηγικής. Αυτή η γνώμη είχε και επιτυχημένες εφαρμογές. Για παράδειγμα, πολύ πριν από την εμφάνιση του ISIS υποστηρίζαμε ότι στα σχέδια των ΗΠΑ για την περιοχή περιλαμβάνεται «i. Η πρόκληση εμφυλίου πολέμου και η διάσπαση του Ιράκ σε δύο ή τρία κράτη (ένα σουνιτικό, ένα σιιτικό και ένα κουρδικό). ii. Η διάσπαση της Συρίας και, αν γίνεται, η πρόκληση εμφυλίου στον Λίβανο. iii. Η δημιουργία ενός κουρδικού κράτους (...)».²⁷ Οπωσδήποτε, αυτά μέσες άκρες ήταν και αυτά που έγιναν. Και πάλι όμως, θα μπορούσε κανείς να θέσει εδώ δύο σημαντικά ερωτήματα.

Το πρώτο ερώτημα αφορά τη μακροπρόθεσμη παγκόσμια στρατηγική: Τι επιδιώκει το κράτος των ΗΠΑ από τη διάλυση της Μέσης Ανατολής σε πλανητικό επίπεδο;

Το δεύτερο ερώτημα αφορά τη μεσοπρόθεσμη περιφερειακή στρατηγική: Γιατί το κράτος των ΗΠΑ εργάστηκε επί είκοσι χρόνια για τη διάλυση του Ιράκ; Ποια ακριβώς ήταν τα προσδοκώμενα οφέλη στην περιοχή της Μέσης Ανατολής; Τι επιδιώκει το αμερικανικό κράτος τώρα που μιλάμε;

Το πρώτο ερώτημα έχει απαντηθεί πολλές φορές από αυτήν εδώ τη στήλη. Το αμερικανικό κράτος επιδιώκει τη διάχυση του χάους σε μια ευρεία λωρίδα στο νότο της Ασίας. Στόχος του είναι ο αποκλεισμός της Κίνας από την Ευρώπη και την Αφρική, καθώς και της Ρωσίας από τη θάλασσα γενικώς.²⁸

Με το δεύτερο ερώτημα, όμως, είχαμε πρόβλημα. Πρέπει να παραδεχτούμε ότι, όταν είχαμε αρχίσει να ασχολούμαστε με αυτά τα πράγματα, φανταζόμασταν, χωρίς να το πολυλέμε, ότι το επόμενο στάδιο της πολιτικής του αμερικανικού κράτους για την περιοχή ήταν η επίθεση στο Ιράν, σε συνεργασία με το Ισραήλ και τη Σαουδική Αραβία. Επίσης φανταζόμασταν ότι σε μια τέτοια επίθεση το ελληνικό κράτος θα μπορούσε να «πουλήσει τις υπηρεσίες του». Πρέπει επίσης να παραδεχτούμε ότι αυτή η εκτίμηση, με αυτή την διατύπωση, είναι τόσο φτωχή που καταντά λανθασμένη (ευτυχώς δηλαδή που δεν την πολυλέγαμε). Λαθεύει, πρώτα γιατί προϋποθέτει ότι ο αμερικανικός στρατός είναι παντοδύναμος και όντως ικανός για τα πάντα. Έπειτα όμως, και πολύ πιο βαθιά, γιατί στη βάση της αγνοεί ένα από τα βασικά εργαλεία που χρησιμοποιούμε όταν μιλάμε για τα συγκεκριμένα θέματα: την αυτονομία και τη συνέχεια του έθνους κράτους και της εξωτερικής πολιτικής του.

Είναι απλοϊκό να νομίζει κανείς ότι οποιοδήποτε από τα κράτη της περιοχής βρίσκεται σε μόνιμη συμμαχία ή μόνιμη εχθρότητα με τις ΗΠΑ. Είναι ακόμη πιο απλοϊκό να νομίζει κανείς ότι τα κράτη «πουλάνε υπηρεσίες», ακόμη και όταν ανακαλύπτει όρους όπως «νταβατζήδες» ή «πρόσδοος» για να καλύψει το φλερτ του με τη θεωρία της εξάρτησης. Τα έθνη κράτη είναι οι πολιτικές οργανώσεις των εθνικών αφεντικών. Συνεπώς τα έθνη κράτη δεν εμπλέκονται σε μόνιμες συμμαχίες, δεν έχουν μόνιμους φίλους και μόνιμους εχθρούς. Τα έθνη κράτη έχουν μόνιμα συμφέροντα, δηλαδή την επέκταση σε βάρος των ομοίων τους, την κυριαρχία του εθνικού κεφαλαίου με κάθε μέσο.

Τα κράτη της Μέσης Ανατολής, από την Ελλάδα έως το Πακιστάν, δεν είναι διαφορετικά. Η διάλυση του Ιράκ ξύπνησε παλιές ιδέες, δημιούργησε νέα συμφέροντα, όλο και περισσότερα εμπλέκει τα κράτη της περιοχής σε πόλεμο μεταξύ τους. Όχι γιατί «έτσι θέλουν οι Αμερικάνοι». Αλλά γιατί έτσι επιτάσσει η εμπόλεμη διάταξη των κρατικών συμφερόντων, η κατάσταση της περιοχής όπως διαμορφώθηκε από το 1990 και μετά και η καπιταλιστική ιστορία. Το ελληνικό κράτος, με την περίπτωση του οποίου είμαστε περισσότερο εξοικειωμένοι, δεν χρειάστηκε «Αμερικάνους» για να του πουν τα συμφέροντά του, ούτε πληρωμή για να τα επιδιώξει μέχρι παράνοιας. Τουλάχιστον από το 1950 το ελληνικό κράτος επιδιώκει την κυριαρχία στην Ανατολική Μεσόγειο και ταυτόχρονα τη διάλυση της Τουρκίας. Η διάλυση του Ιράκ και η πιθανότητα δημιουργίας κάποιου κουρδικού κράτους ξύπνησε τις ελληνικές ελπίδες για διάλυση της Τουρκίας, πρώτα τη δεκαετία του '90 με το «η ειρήνη στο Αιγαίο περνάει από τα βουνά του Κουρδιστάν» και έπειτα, υπό την πίεση της κρίσης, από το 2009 και μετά, με την

ανακάλυψη της «συμμαχίας» με το Ισραήλ και την Αίγυπτο, της «ΑΟΖ» και των «πετρελαίων». Η στρατηγική της Ανατολικής Μεσογείου αποτελεί μόνιμο χαρακτηριστικό της «ελληνικής εξωτερικής πολιτικής» επί τουλάχιστον εξήντα χρόνια, όχι γιατί έτσι θέλουν οι Αμερικάνοι, αλλά γιατί έτσι επιβάλλουν τα συμφέροντα του ελληνικού κράτους. Είναι γι' αυτό που, όπως αποδείχθηκε περίτρανα το Καλοκαίρι του 2013, το ελληνικό κράτος επιθυμούσε την αμερικανική επέμβαση στη Συρία πολύ περισσότερο απ' ό,τι το ίδιο κράτος των ΗΠΑ.²⁹

Η ελληνική συμπεριφορά από το 2009 και μετά, και ειδικά τον Αύγουστο του 2013, μας έβαλε για πρώτη φορά την ιδέα ότι η διάλυση της περιοχής προχωρεί, όχι λόγω «αμερικανικών πιέσεων», αλλά λόγω της συνδυασμένης πρωτοβουλίας των κρατών της περιοχής, ή για να το θέσουμε ως έχει, λόγω της λυσσασμένης σύγκρουσης αναμεταξύ τους. Φυσικά, τα κρατικά επιτελεία παρακολουθούν τη σύγκρουση, το καθένα από τη σκοπιά του δικού του εθνικού συμφέροντος. Ειδικά οι αγαπημένοι μας πράκτορες με διδακτορικό στις Διεθνείς Σχέσεις, ούτε θέλουν, ούτε μπορούν να κρύψουν τη χαρά τους όταν εξετάζουν τα τεκταινόμενα στην Υεμένη και την αμερικανική «προσέγγιση με το Ιράν».

Πρώτα ασχολούνται χαιρέκακα με την «ασφάλεια της Σαουδικής Αραβίας»:

Οι ΗΠΑ υπήρξαν έως τώρα ο εγγυητής της σαουδαβικής ασφάλειας (...) [αλλά αν η προσέγγιση ΗΠΑ Ιράν προχωρήσει], η αραβική χερσόνησος δεν θα πρέπει πλέον να θεωρεί δεδομένη την εχθρότητα των ΗΠΑ ενάντια στο Ιράν, ή την υποστήριξη των συμφερόντων της από τις ΗΠΑ. Τα αεροπορικά χτυπήματα στην Υεμένη είναι η πρώτη ένδειξη πως η περιοχή αρχίζει να αναλαμβάνει το βάρος των στρατηγικών της συμφερόντων. Θα υπάρξουν και άλλες τέτοιες πρωτοβουλίες και τελικά η αραβική χερσόνησος θα επιδιώκει την έννοια των ΗΠΑ και όχι αντιστρόφως. (...)

Έπειτα τρίζουν τα δόντια στην Τουρκία:

Αν οι ΗΠΑ διατηρούν στενότερες σχέσεις με το Ιράν, η Τουρκία, όπως και η Σαουδική Αραβία, θα πρέπει να πληρώσει υψηλότερο τίμημα για να συμβαδίσει με τις ΗΠΑ και να υποστεί μεγαλύτερους κινδύνους αν δεν είναι πρόθυμη να πληρώσει αυτό το τίμημα.

Τέλος δεν ξεχνούν να πουν μια καλή κουβέντα για το αγαπημένο τους Ισραήλ:

Αν ο Νετανιάχου πιστεύει τα λεγόμενά του [περί ιρανικών πυρηνικών] είναι αδιανόητο που δεν έχει ήδη αναλάβει στρατιωτική δράση, με ή χωρίς την υποστήριξη των ΗΠΑ, προκειμένου να προστατεύσει το Ισραήλ από μια υπαρξιακή απειλή. Το Ισραήλ διαθέτει (...) τακτικά πυρηνικά όπλα. Και παρότι βρίσκεται μακριά από το Ιράν, υπάρχουν άλλες περιφερειακές δυνάμεις, τόσο στην Αραβική Χερσόνησο, όσο και στον Καύκασο, που είναι εχθρικές προς το Ιράν, φοβούνται την πιθανότητα ανάπτυξης ιρανικών πυρηνικών και θεωρητικά θα μπορούσαν να επιτρέψουν στο Ισραήλ να επιχειρήσει από το έδαφός τους, με αεροπορία και ειδικές δυνάμεις.³⁰

Ο χώρος μας τελειώνει, οπότε δυσκολευόμαστε να περιγράψουμε άλλες, λιγότερο ευθείες εκφράσεις αμερικανικής χαράς μπροστά στην ανάληψη πολεμικών πρωτοβουλιών από τα έθνη κράτη της περιοχής.³¹ Το νόημα πάντως θα πρέπει να είναι σαφές. Το κράτος των ΗΠΑ περιμένει τη στιγμή που τα έθνη κράτη της περιοχής θα εμπλακούν σε αναμεταξύ τους πόλεμο. Για να επιτευχθεί αυτός ο ευγενής στόχος, αρκεί να τα αφήσει να δράσουν μόνο τους, στο δικό τους χρονοδιάγραμμα, για τα δικά τους συμφέροντα. Η «αποχώρηση των ΗΠΑ από το Ιράκ» το 2011 και η «στροφή στον Ειρηνικό Ωκεανό» σηματοδοτούσε τη στιγμή όπου η ωρίμανση της περιοχής είχε φτάσει στο σημείο από το οποίο η διάλυσή της θα μπορούσε να εξελιχθεί με καύσιμο τον ανταγωνισμό μεταξύ των τοπικών εθνών κρατών.

Η φιλοδοξία του κράτους των ΗΠΑ είναι η γενική πολεμική εμπλοκή όλων εναντίον όλων από τα Βαλκάνια έως την Κίνα. Τότε, επιτέλους, «ο αμερικανικός ρόλος δεν θα είναι η άμεση διεξαγωγή πολέμου στην περιοχή, αλλά η παροχή βοήθειας κατά τρόπο που να διασφαλίζεται η ισορροπία δυνάμεων, [όπως] ήδη φαίνεται στην Υεμένη ή στο Ιράκ».³² Ο πόλεμος όλων εναντίον όλων που δεν τελειώνει ποτέ σε μια περιοχή από τα Βαλκάνια έως την Κίνα και η συμμετοχή του κράτους των ΗΠΑ στον ρόλο του γενικού ρυθμιστή. Νομίζουμε ότι αυτό ήταν εξαρχής το αμερικανικό σχέδιο για την περιοχή. Νομίζουμε επίσης ότι αυτό το σχέδιο δεν πάει άσχημα. Ήδη η Σαουδική Αραβία, το Ιράν, η Τουρκία, το Ισραήλ και η Ιορδανία πολεμούν εκτός των συνόρων τους, στην Υεμένη, στο Ιράκ και στη Συρία. Ήδη το ελληνικό κράτος προσπαθεί να εμπλέξει το Ισραηλινό κράτος, τους αληθοκύπριους και τη δικτατορία του στρατηγού Σίσι σε μια αντιτουρκική συμμαχία.

Και ήδη ο χώρος μας τελειώσει, δίχως να ασχοληθούμε όπως θα έπρεπε με την στρατηγική του ελληνικού κράτους όπως εξελίσσεται ειδικά από το 2009 και μετά. Το κάνουμε στην έκδοση των *Autonome Antifa, Η Στρατηγική της Ανατολικής Μεσογείου* που μόλις κυκλοφόρησε. Ελπίζουμε οι ενδιαφερόμενοι να κοιτάξουν να την πάρουν στα χέρια τους. Αν μη τι άλλο επειδή εκτιμούν τον διακριτικό τρόπο με τον οποίο αυτοδιαφημιζόμαστε.

1. Πάνος Χαρίτος, «Η Ενδοϊσλαμική Αντιπαράθεση Φέρνει τον Εμφύλιο», *Αυγή*, 29/3/2015.
2. «Στόχοι: Σομαλία, Σουδάν, Υεμένη», *Ελευθεροτυπία*, 26/11/2001.
3. Παρακάτω θα χρησιμοποιούμε το πιο εύηχο «Γητευτής των Φιδιών», αλλά η (χαριτωμένη) ιδέα είναι ότι είναι ο Σαλέχ που χορεύει και όχι τα φιδιά. Scott Stewart, «AQAP Gains as Yemen Implodes», *Stratfor.com*, 9/4/2015.
4. «Αποδοτική η Επίσκεψη του Τσένι στην Υεμένη», *Καθημερινή*, 15/3/2002.
5. Saeed Al Batati, «Who are the Houthis in Yemen?», *Al Jazeera Online*, 29/3/2015. «Φωνικές Συγκρούσεις στην Υεμένη», *Καθημερινή*, 26/6/2004.
6. «Ρουκέτες Εναντίον Ειρηνικών Διαδηλωτών στην Υεμένη», *Καθημερινή*, 21/9/2011.
7. «Διαβουλευσεις Αράβων για Παραίτηση του Σαλέχ», *Καθημερινή*, 12/4/2011.
8. «Προς Εμφύλιο Σπαραγμό Οδεύει πλέον η Υεμένη», *Καθημερινή*, 28/9/2014.
9. «Χούθι Έτοιμοι για Επέλαση», *Εφημερίδα των Συντακτών*, 26/3/2015.
10. *Καθημερινή*, 28/9/2014, όπως πριν.
11. «Το "Αραβικό NATO" εισέβαλλε στην Υεμένη», *Εφημερίδα των Συντακτών*, 27/3/2015.
12. Πέτρος Παπακωνσταντίνου, «Η Συμφωνία που Αλλάζει τη Μέση Ανατολή», *Καθημερινή*, 5/4/2012.
13. «Ρήξη με τον Λευκό Οίκο Επιλέγει ο Νετανιάχου», *Καθημερινή*, 1/3/2015.
14. Ιωάννης Λουκάς, *Η Γεωπολιτική*, Τροχαλία, 2000, σελ. 349.
15. Σχετικά με το πετρέλαιο μπορεί να δει κανείς το «Ο George Caffentzis στη Μέση Ανατολή», *Antifa #30*, 4/2012. Επίσης το «Τα Περιττώματα του Διαβόλου, η Τιμή τους και ο Ρόλος τους στη Σύγχρονη Πλανητική Σύγκρουση», *Antifa #45*, 3/2015.
16. Η προηγούμενη φορά ήταν το «Πληροφορία, Μνήμη και Παγκόσμιος Πόλεμος στη Συρία», *Antifa #43*, 10/2014.
17. Όλα τα ποσοστά στο περίπου. Πηγή για την εθνοκοθησκευτική σύνθεση του Ιράκ, το *The CIA World Factbook*, λήμμα Ιράκ. Ανακτήσιμο από το <https://www.cia.gov>.
18. «Οι Σουνίτες Αμφισβητούν τη Νομιμότητα των Εκλογών», *Βήμα*, 3/2/2005.
19. Γιώργος Δελαστίκ, «Νοθεία των Κούρδων, Οργή των Τούρκων», *Καθημερινή*, 6/2/2005.
20. «Δημοψήφισμα» για το Κουρδιστάν, *Καθημερινή*, 4/2/2005.
21. *Καθημερινή*, 6/2/2005, όπως πριν.
22. Πέτρος Παπακωνσταντίνου, «Γιατί όχι Ανεξάρτητο κουρδικό Κράτος;», *Καθημερινή*, 26/8/2014. Επίσης «Πληροφορία, Μνήμη και Παγκόσμιος Πόλεμος στη Συρία», *Antifa #43*, 10/2014.
23. Tim Arango, «In Chaos, Iraq's Kurds See a Chance to Gain Ground», *The New York Times*, 19/6/2014.
24. George Friedman, «The Middle Eastern Balance of Power Matures», *Stratfor.com*, 31/3/2015.
25. Για την εκτροπή ιρανικής νηοπομπής που σύμφωνα με τις ΗΠΑ μετέφερε όπλα στην Υεμένη δες «Πολεμική Διένεξη δίχως Τέλος στην περιοχή της Υεμένης», *Καθημερινή*, 25/4/2015.
26. Αυτό τουλάχιστον υποστηρίζουν οι ειδικοί της CIA. Martin Reardon, «Saudi Arabia Draws the Line in Yemen», *Al Jazeera Online*, 26/3/2015.
27. «Το Κοιότι της Ερήμου: Σχέδια του Αμερικανικού Κράτους και των Φίλων του για τη Μέση Ανατολή», *Antifa #38*, 10/2013.
28. Σχετικά μπορεί να δει κανείς την έκδοση των *Autonome Antifa, Η Στρατηγική της Ανατολικής Μεσογείου ...ή Αλλιώς η Συμμετοχή του Ελληνικού Κράτους στον Παγκόσμιο Πόλεμο*, 2015.
29. Στο ίδιο. Για τη στρατηγική της Ανατολικής Μεσογείου, «Η Στρατηγική της Ανατολικής Μεσογείου: Ιστορία (Βαριά), Πραγματικότητα (Επικίνδυνη), Προοπτικές (Ζοφερές)», *Antifa #33*, 10/2012.
30. «Kicking over the Table in the Middle East», *Stratfor*, 2/4/2015.
31. Ο Martin Reardon, πράκτορας του FBI επί είκοσι χρόνια και νυν «αναλυτής», σημείωνε: «Το ερώτημα είναι: Θα ορθώσουν το ανάστημά τους οι Σαουδάραβες στην Υεμένη, ή θα κατεβάσουν το βλέμμα; Και το Μεγάλο Παιχνίδι στη Μέση Ανατολή συνεχίζεται (...).» Martin Reardon, «Saudi Arabia, Iran and the "Great Game" in Yemen», *Al Jazeera Online*, 19/3/2015.
32. George Friedman, «The Middle Eastern Balance of Power Matures», όπως πριν, 31/3/2015